

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.141/2026/8. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Kiss Miklós ügyvéd ügyintézője mellett eljáró dr. Kiss Miklós Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek – a dr. Herczegné dr. Korona Marianna ügyvéd (cím) által képviselt 'alperes neve' (cím) alperes ellen végrendelet hatálytalanságának megállapítása iránt indult perben a Debreceni Törvényszék 10.P.20.144/2024/49. számú ítélete ellen a felperes által 51. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A meg nem fizetett 2 500 000 (kétfélmillió-ötszáz ezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Néhány 'örökhagyó neve' (a továbbiakban: örökhagyó) és az alperes a 2016. évtől élettársi kapcsolatban álltak. Az örökhagyónak leszármazói nincsenek, a felperes az örökhagyó testvérének a gyermeke.

[2] Az örökhagyó 2019. február 18. napján kelt közvégrendeletében az alperest tette általános örökösévé; míg az alperes az ugyanezen a napon készített végrendeletben az örökhagyóra végrendeletkezett. Az örökhagyó a végrendeletben azt rögzítette, hogy törvényes örökösei az oldalági rokonai lennének, akik nem tartják vele a kapcsolatot.

[3] Az örökhagyó 2021. március 23. napján agyi érkatasztrófiát szenvedett, amelynek következtében jobb oldalára lebént, fekvőbeteg lett, aki állandó gondozásra és felügyeletre szorult; őt az alperes 2021. május 12. napjától a 'gondozóházi neve'-ben helyezte el. A felperes 2021. májusában szerzett tudomást az örökhagyó megbetegedéséről és intézeti elhelyezéséről.

[4] Az örökhagyót 2021. május 27. és június 8. napjai között táplálási nehezítettség és kiszáradás miatt a ... Egyetem Klinikai Központ Belgyógyászati Osztályán kezelték. 2021. június 14. napján a ... Egyetem Klinikai Központ Pszichiátriai Ambulanciáján vizsgálták meg a 'gondozóházi neve' felkérésére, amelynek eredményeként vascularis demenciáját állapítják meg. A felvett ambuláns lap szerint az örökhagyó ágyban fekvő beteg volt, felülni nem tudott. Az örökhagyót ekkor együttműködőként tüntették fel, aki a kérdésekre próbál válaszolni, de személyi adataiból csak az életkorát és születési dátumát tudta, a vizsgálat időpontjaként 2002-t jelölte meg, az agyvérzésére nem emlékezett. Az örökhagyó ambuláns lapon rögzített nyilatkozata szerint az élettársával él, jól megvannak, mindjárt mennek haza. Az örökhagyót 2021. július 24. és július 30. között ismételt a ... Egyetem Klinikai Központ Belgyógyászati Osztályán kezelték kiszáradás, táplálási nehezítettség és húgyúti fertőzés miatt. A 2021. augusztus 4. napján végzett ismételt vizsgálat alapján készített szakorvosi vélemény szerint az örökhagyó belátási képessége állandó jelleggel teljes mértékben hiányzott, ezért javasolt a teljes korlátozó gondnokság alá helyezése iránti eljárás megindítása.

[5] Az örökhagyó képviselőjeként az alperes 2021. április 23. napján kelt telekredező és telekalakítási okiratot írt alá az örökhagyó tulajdonát képező 'ingatlan1 címe'

szám alatti ingatlanról annak érdekében, hogy az ingatlan egy része 3 000 000 forint vételárért értékesítésre kerüljön.

[6] A felperes és testvére, 'felperes testvérének neve' 2021. június 23. napján a ... Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatal Gyámügyi Osztályán kérték az örökhagyó gondnokság alá helyezése iránti eljárás megindítását arra hivatkozva, hogy az örökhagyó vagyoni ügyei tekintetében intézkedési, ügyintézési képessége nem áll fenn. A gondnoki tisztelet a felperes vállalta. Az eljárásban 2021. július 5. napján hallgatták meg az örökhagyót, aki a jegyzőkönyv szerint térben és időben részben tájékozatlan volt. A meghallgatása során az örökhagyó az alperest élettársaként jelölte meg, és előadta, hogy minden nap látogatja, vele jó a kapcsolata, tőle nem fél. Az alperes 2021. július 15. napján a Gyámügyi Osztályon bejelentette, hogy kitiltották a 'gondozóház1 neve'-ből. Az örökhagyó a 2021. július 27. napján megtartott ismételt meghallgatásán is azt adta elő, hogy őt a férje, az alperes látogatja a kórházban minden nap, kólát és gyümölcsöt hoz. A ... Megyei Kormányhivatal 2021. augusztus 17. napján kelt határozattal az örökhagyó részére a rokonok és az élettárs közötti feszültség miatt hivatásos gondnokot rendelt ideiglenes gondnokként.

[7] Az örökhagyót második kórházi kezelését követően az alperes kérésére az 'gondozóház2 neve'-ba szállították, onnan azonban rendőri közreműködéssel a 'gondozóház1 neve' szállították vissza. Az örökhagyó az itt 2021. augusztus 13. napján kelt magánvégrendeletben a korábbi, az alperes javára tett végintézkedését visszavonta és a felperest, valamint házastársát tette általános örökösévé; a végrendelet két példányban készült a gondozóház alkalmazottainak segítségével. Az örökhagyó 2021. augusztus 21. napján elhunyt.

[8] Jelen per alperese a Debreceni Törvényszék előtt P.21.166/2022. szám alatt indított pert (a továbbiakban: a felfüggesztett per) a 2021. augusztus 13. napján kelt végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt arra hivatkozva, hogy az örökhagyó annak készítésekor nem rendelkezett az ügyei viteléhez szükséges belátási képességgel. Az eljárást a bíróság jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

[9] A felperes keresetében kérte a 2019. február 18-án tett végrendelet hatálytalanságának megállapítását a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:46. §-ára hivatkozva, mivel az örökhagyó és az alperes közötti élettársi kapcsolat az örökhagyó gondozóházi elhelyezése alatt megszakadt, az alperes új élettársi kapcsolatot létesített, ezért az örökhagyó a korábbi élettársi kapcsolat helyreállítását nem kívánta és nem akarta az alperest végrendeleti juttatásban részesíteni.

[10] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Előadása szerint az örökhagyó az állapota miatt került gondozóházba, élettársi kapcsolatuk nem szakadt meg; új szerelmi vagy élettársi kapcsolatot az örökhagyó életében nem létesített. Az örökhagyóval korábban közösen lakott a 'ingatlan2 címe' ingatlanban, oda visszavárta az örökhagyót, aki halála pillanatában is őt kívánta a hagyatékban részesíteni. Hivatkozott arra is, hogy az örökhagyó belátási képessége hiányzott.

[11] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította és a felperest kötelezte az alperes javára 1 934 700 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a le nem rótt 1 500 000 forint illetéket az állam viseli.

[12] A felek által nem vitatott tényként rögzítette, hogy 2019. február 18. napján, azaz a közvégrendelet készítésekor az alperes és az örökhagyó között a Ptk. 6:514. § (1) és (2) bekezdése szerinti élettársi kapcsolat állt fenn. Kifejtette, hogy a perben meghallgatott tanúk előadása szerint az örökhagyó megítélésük szerint haláláig ép elmével rendelkezett, nem akarta végrendeleti juttatásban részesíteni az alperest, ezért végrendelkezni akart; mivel megtudta, hogy az alperesnek új kapcsolata van, megszakította vele az élettársi kapcsolatot.

Ezzel ellentétben állónak látszanak okirati bizonyítékok, amely ellentmondást a beszerzett szakértői vélemény alapján oldotta fel. Részletes indokát adta, hogy a szakértői vélemény miért nem tekinthető aggályosnak. Hangsúlyozta, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleménye és annak kiegészítése szerint a stroke megbetegedést követően az örökhagyó belátási képessége már valószínűsíthetően nem állt fenn; nem volt olyan állapotban, hogy az életét jelentősen meghatározó döntésének következményeit felmérje. Az örökhagyó állapota progresszíven romlott; amelyet a gondnokság alá helyezés iránti eljárásban felvett jegyzőkönyvek is alátámasztanak. A szakértő utalt arra, hogy a nem szakképzett személy számára megtartott verbális képességek mellett a demens betegek jelentős részénél a belátási képesség hiánya nem állapítható meg; és nem tartotta kizártnak, hogy az örökhagyónak üldöztetési téveszméi is voltak, illetve azt ismételte, amit másoktól hallott. A szakértő a felperes és a gondozóház magatartását is ellentmondásosnak ítélte és hangsúlyozta, hogy az örökhagyó azt követően hangoztatta, hogy félti a vagyonát az alperestől, miután megbetegedését követően oldalági rokonai felvették a kapcsolatot vele. Az elsőfokú bíróság elfogadta, hogy az örökhagyó az alperesről a tanúk által elmondott kijelentéseket tette, érvelése szerint azonban – a szakértői vélemény által tanúsított – elméleti állapota miatt ezen kijelentések valós tartalmával nem volt tisztában; azok nem az örökhagyó akaratát tükrözték.

[13] Az elsőfokú bíróság továbbá hangsúlyozta: a felperes által csatolt, az alperest egy másik hölgy társágában ábrázoló fényképfelvételek készítésének helye és ideje nem ismert, így nem állapítható meg, hogy az örökhagyó halála előtt készültek. A gondnokság alá helyezés iránti eljárásban készült jegyzőkönyvek és a szakorvosi státusz alapján az örökhagyó nem félt az alperestől; rá mint férjére, élettársára hivatkozott; a gondozóházat is vele kívánta elhagyni; ami nem utal az élettársi kapcsolat végleges megszakadására. A felperes mindezekre tekintettel nem bizonyította a Ptk. 7:46. §-ában írt konjunktív feltételek fennállását.

[14] A polgári perrendtartásról szóló 2018. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes perköltségének megfizetésére.

[15] A felperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a 2019. február 18-án kelt végrendelet hatálytalanságának megállapítását, míg másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Perköltség iránti igényt érvényesített.

[16] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló számos tanúvallomással és okirati bizonyítékkal szemben kizárólag a szakértői véleményre alapította az ítéletét. A szakértői vélemény azonban csak egy a bizonyítékok közül, a szakvélemény megállapításai nem kötik teljes mértékben a bíróságot. Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint a perben a felperes és az alperes is bizonyító fél; ő maga eleget tett bizonyítási kötelezettségének, az alperes azonban nem igazolta állításait. Az alperes elismerte, hogy az intézetből kitiltották, a gondozási díjat az örökhagyó nyugellátásából és megtakarításaiból fizette, de az utolsó időszakban azt már nem is ő teljesítette; nem vitatta, hogy kapcsolatban áll a fényképeken látható hölgygel, csak a kapcsolat jellegére tett eltérő nyilatkozatot. Mindezeket az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdését megsértve nem vette figyelembe. Érvelése szerint bizonyította, hogy a 2019. évben tett közvégrendeletben foglaltakkal szemben ő maga tartotta a kapcsolatot az örökhagyóval. Az elsőfokú bíróságnak értékelnie kellett volna az alperes új kapcsolatára vonatkozó telefonhívást; azt, hogy az örökhagyó nem vett részt az alperes unokájának esküvőjén; továbbá azt is, hogy az alperes csak az örökhagyó rosszullete után órákkal hívott mentőt; az intézetből való kitiltásával szemben nem élt panasszal; az ellátás költségeit az örökhagyó nyugdíjából és megtakarításaiból fizette és

közben az örökhagyó ingatlanában lakott; az örökhagyó ingatlanának értékesítéséből származó összeget felélte; a hagyatéki leltárban elmulasztotta feltüntetni az örökhagyó arany ékszereit. Mindez igazolja a gazdasági és érzelmi közösség hiányát; és azt, hogy az alperes kihasználta az örökhagyót. Az alperes a perben nem hivatkozott arra, hogy az örökhagyó nem volt olyan állapotban, hogy megszakítsa vele az élettársi kapcsolatot; sőt az ingatlan értékesítésével kapcsolatban eljár a képviselőjében.

[17] A felperes részletesen megismételte és értékelte a jelen elsőfokú eljárásban és a felfüggesztett perben meghallgatott tanúk vallomásait; amelyek érvelése szerint azt támasztották alá, hogy az örökhagyó képes volt akaratának kifejezésére és nem kívánt kapcsolatot tartani az alperessel. Előadta: a szakértői vélemény több szempontból is aggályos és tévesen tartalmazza, hogy a gondnokság alá helyezés során eljáró ügyintézők alkalmasabbak az örökhagyó szellemi állapotának megítélésére, mint a telekalakítás során eljáró ügyvéd. A szakértő továbbá tévesen minősítette a felperesi eljárást ellentmondásosnak; megfelelő magyarázatot adott arra, hogy miért kezdeményezték az örökhagyó gondnokság alá helyezését, annak célja vagyonának védelme volt az alperessel szemben. A gondozóház pedig a demens betegek utáni támogatás miatt érdekelt volt a demenciavizsgálat elvégzésben. A felperes és a gondozóház magatartásának értékelése ugyanakkor nem a szakértő feladata. Téves azon szakértői megállapítás is, hogy a kiszáradás az örökhagyó demenciájára lenne visszavezethető; éppen a kiszáradás okozhatott átmeneti zavartságot az örökhagyónál. A szakértő is elismerte, hogy az agyvérzést követően javulhat a beteg állapota. Hangsúlyozta, hogy az örökhagyó demenciavizsgálatát mindkét alkalommal ugyanaz az orvos végezte, az utóbbi csak az első, az intézmény „megrendelésére” végzett vizsgálat megerősítése. Ezen vizsgálat megállapítása és a gyámhatósági ügyintézők által rögzítettek nem alkalmasak az örökhagyóval napi kapcsolatban állt gondozók vallomása bizonyító értékének lerontására. A szakértőnek jelen esetben nem arról kellett állást foglalnia, hogy egy konkrét jognyilatkozat megtételéhez szükséges belátási képességgel bírt-e az örökhagyó, hanem abban, hogy képes volt-e az élettársi kapcsolat fenntartásáról dönteni. Nem szakkérdés, hanem a bíróság mérlegelési körébe tartozik annak megállapítása, hogy a felek között állt-e fenn élettársi kapcsolat. Ezzel összefüggésben kellett volna értékelni, hogy az alperes gondozóházban helyezte el az örökhagyót, habár az örökhagyó saját otthonában és saját pénzeszközeivel is gondoskodhatott volna az ápolásáról; de maga az örökhagyó ingatlanában maradt; az alperes új élettársi kapcsolatot létesített; látogatásai során alkoholt és gyógyszert adott az örökhagyónak; az örökhagyó féltette a vagyonát az alperestől; az örökhagyót halálát megelőzően az alperes már nem látogatta és a gondozás díját sem fizette; a temetést sem intézte. 'tanú'1 vallomása kellően igazolta, hogy az örökhagyó nem kívánta helyreállítani az életközösséget, a lakás kiürítése iránt kívánt intézkedni.

[18] Másodlagos fellebbezésével összefüggésben előadta: kifejezetten tiltakozott a felfüggesztett perben eljáró szakértő kirendelése ellen, kérte magánszakértői bizonyítás engedélyezését. Az elsőfokú ítélet alapjául szolgáló szakértői vélemény aggályos: a szakértő nem adta meggyőző és követhető magyarázatát az örökhagyó belátási képességére vonatkozó megállapításának; a szakértői vélemény ellentétes önmagával és az egyéb perbeli adatokkal is. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a szakértő kizárására és új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványait elutasította. Az aggályos szakértői véleményre a Pp. 316. § (3) bekezdése szerint nem alapítható ítélet.

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak helyes indokai alapján és kérte kötelezni a felperest a másodfokú perköltségének megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan oldotta fel a tanúvallomások és egyéb bizonyítékok közötti ellentmondást az igazságügyi szakértői véleményre alapítva; amely a fellebbezésben foglaltakkal szemben aggálytalan.

Hangsúlyozta, hogy nem zárja ki az élettársi kapcsolat fennállását, ha az örökhagyót egészségi állapota miatt bentlakásos intézetben kellett elhelyezni; az örökhagyó szakszerű ellátását még a gondozóház sem tudta minden esetben megfelelően biztosítani. Az örökhagyót látogatta, a gyámhivatali eljárásban keletkezett iratok igazolják a felek közötti érzelmi kapcsolat fennálltát. Az intézetből éppen a felperes közbenjárására tiltották ki, arra a felperes jogot nem alapíthat. A felperes iratellenesen állította, hogy nem élt panasszal a kitiltás ellen, azt a gyámhivatalnál jelezte. Az alperes maga is részletesen nyilatkozott az egyes tanúvallomások bizonyító erejéről, hangsúlyozva, hogy részben azok életszerűtlenségét, részben azt, hogy a szakértői vélemény szerint is a belátási képesség megítéléséhez szakirányú ismeretek szükségesek. A felperes nem bizonyította az élettársi kapcsolat megszűnését.

[20] A fellebbezést az ítéltábla nem találta alaposnak.

[21] Habár a felperes másodlagosan terjesztette elő az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti kérelmét, a Pp. 383. § (1) bekezdésből következően az ítéltáblának elsőként azt kellett vizsgálnia, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolt-e a Pp. 379-381. § alapján. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmét arra alapította, hogy az elsőfokú ítélet alapjaként elfogadott szakértői vélemény homályos, önmagával, illetve a perbeli adatokkal ellentétes, annak helyességéhez nyomatékos kétség fér, így a Pp. 316. § (3) bekezdése szerint nem vehető bizonyítékként figyelembe. Azonban a másodfokú bíróság nem az eljárásjogi, hanem az anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálhatja a szakértői vélemény aggályosságát és azt is, hogy a perben releváns kérdések eldöntése igényli-e és milyen körben a szakértői vélemény korrekcióját, a hiba kiküszöbölését. Amennyiben a szakértői vélemény aggályos voltát állapítja meg, úgy általában a szakvélemény másodfokú eljárásban történő kiegészítésének, a szakértő másodfokú eljárásban történő meghallgatásának lehet helye, illetve a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján történhet meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése. A szakvélemény tartalmi aggályossága esetén az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 381. §-a szerinti feltételei hiányoznak. A szakértői véleménnyel összefüggésben eljárásjogi okból (azaz a Pp. 381. § alapján) akkor merülhet fel az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, ha a fellebbező fél a szakvélemény külön mérlegelést nem igénylő, nyilvánvaló, a szakvéleményt e minőségétől megfosztó hibájára, hiányosságára, a szakértői bizonyítás szabályainak (a szakvélemény beszerzésére, perben való felhasználására vonatkozó eljárási rendelkezéseknek) a megsértésére hivatkozott megalapozottan. A felperes fellebbezésében ugyan utalt arra, hogy magánszakértői vélemény előterjesztésére irányuló bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság elutasította, azonban erre mint eljárási jogszabálysértésre nem hivatkozott, ilyen jogi érvelést sem terjesztett elő, márpedig az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdésnek utolsó mondata alapján a fellebbezés indokaihoz is kötött; ezért ezt nem is vizsgálhatta. Mindemelett a később kifejtettek szerint jelen per eldöntése szempontjából nem is az örökhagyó belátási képességének volt jelentősége.

[22] Az ítéltábla nem észlelt olyan, az ügy érdemi eldöntésére kiható és a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértést, amely indokolta volna a Pp. 370. § (3) bekezdés szerinti eljárást; az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül.

[23] Az ítéltábla a Pp. 370. § (4) bekezdése alapján ugyanakkor az anyagi jogi felülbírálati jogkörében átlépte a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátait, mivel megállapította, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem volt megfelelő. Mivel a fellebbező felperes kérte ennek figyelembevételét, a Pp. 369. § (4) bekezdése szerint a helyes anyagi pervezetést elvégezve tájékoztatta a feleket arról, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetésétől eltérően jelen perben a bizonyítási érdek a felperesen nyugszik: a felperes köteles bizonyítani az élettárs javára tett végrendelet hatálytalanságának a Ptk. 7:46. §-ában

konjunktív feltételei fennállását, a bizonyítás eredménytelensége a felperes terhére esik. Tájékoztatta a feleket arról is, hogy az élettársi kapcsolat a Ptk. 6:514. § (2) bekezdése szerint a felek között házasság vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésén túl akkor szűnik meg, ha az életközösségük véget ér; azaz megszűnik a közös háztartásban való együttélésük, érzelmi és gazdasági közösségük. Az életközösség vizsgálata során és az életközösség fogalmi elemei tényleges fennállásának és nem az örökhagyó belátási képességének van jelentősége. (Az ellenkező értelmezés azon következménnyel járhatna, hogy a belátási képesség korlátozott volta kizárná az élettársi kapcsolat létesítését vagy megszüntetését. Természetesen az élettársi kapcsolat egyes elemeinek vizsgálata bármely fél belátási képességének korlátozottsága esetén különös gondosságot igényel.). Tájékoztatta továbbá a feleket arról is, hogy az élettársi viszony egyik elemét képező gazdasági közösség akkor állapítható meg, ha a felek közös gazdasági célok érdekében együttműködnek, szándékuk a közös közreműködéssel közös vagyon megszerzésére irányul, ennek érdekében egymást támogatva, együttesen járnak el; a gazdasági közösség ugyanakkor speciális formákban is megvalósulhat. A Pp. 237. § (2) bekezdésére figyelemmel tájékoztatta továbbá a felperest, hogy a gazdasági közösség megszűnését bizonyítani szükséges, ennek ellenére erre vonatkozó bizonyítási indítványt nem tett. Az ítéltábla lehetőséget adott a feleknek az anyagi pervezetésre figyelemmel további nyilatkozatok megtételére és bizonyítási indítványok előterjesztésére.

[24] A felperes erre tekintettel Pf.5. sorszám alatt részletes nyilatkozatot tett, amelyben részben megismételte a fellebbezésben is előadottakat, valamint okirati bizonyítást indítványozva csatolta a 2023. augusztus 13-án kelt végrendeletet, a ... Vármegyei Kormányhivatal ügyszám/2021 szám alatti határozatát, amelyben az örökhagyó részére hivatásos gondnok ideiglenes gondnokként való kirendeléséről intézkedett és az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést. Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a felek közös háztartásban való együttélése megszűnt 2021. április 1. napján, hiszen az alperes saját döntése folytán a kórházból nem a korábbi közös otthonukba, hanem véglegesen idősek otthonába vitte az örökhagyót; aki állapotának javulását követően haza kívánt térni és az otthonából el kívánta távolítani az alperest; azaz a közös háztartásban való együttélést egyik fél sem kívánta. Az érzelmi közösség megszűnésével összefüggésben hivatkozott arra, hogy a felek élettársi kapcsolata két alkalommal is megszakadt, amelyet igazol, hogy az örökhagyó nem vett részt az alperes unokájának esküvőjén, erről fényképet csatolt. Az alperes csak mintegy 8 óra késéssel hívott mentőt az örökhagyóhoz, amelyről esetlapot csatolt. Az örökhagyó nem számíthatott az alperes gondoskodására, az alperes kísérletet sem tett arra, hogy maga gondoskodjon – akár segítséggel – róla. Intézeti elhelyezését követően az örökhagyó panaszkodott az alperesre, nem bízott benne, őt elszámoltatta. Az alperes új kapcsolatot létesített, ami az örökhagyó tudomására jutott; az otthon dolgozói előtt is kifejezésre juttatta, hogy nem kívánja az alperes látogatását. Az érzelmi közösség megszűnését igazolja az alperes oldaláról az új élettársi kapcsolat létesítése mellett, hogy látogatásai alkalmával alkoholt és gyógyszert adott az örökhagyónak, szó nélkül tudomásul vette az otthonból való kitiltását is és haláláról is csak a felperesi oldaltól értesült; továbbá lényegében „meglopta” az örökhagyót: az ingatlan vételárát felvette és felélte, az örökhagyó aranyékszerei nem szerepelnek a hagyatéki leltárban. Erre tekintettel nincs annak jelentősége, ha a felek bizonyos gazdasági ügyeket továbbra is közösen intéztek. Az életközösség kezdetén az alperes az örökhagyó otthonába költözött be és besegített a tevékenységébe, de ez nem jelentett közös gazdálkodást, nem volt közös gazdasági szerzés, nem keletkezett közös vagyon (ilyet az alperes sem állított), az örökhagyó külön kezelte a vagyonát. Az örökhagyó intézeti elhelyezését követően a mindennapi kiadásokban sem működhetek együtt. Az alperes az örökhagyó utolsó gondozási díját sem fizette meg, a szükséges masszórt, gyógytornászt is a felperesi oldal biztosította, de a temetési költséget sem az alperes

teljesítette. A kapcsolat megromlására tekintettel az örökhagyó már nem kívánta, hogy utána az alperes örököljön, amelyet bizonyítottak az eljárásban. A gazdasági közösség fennállását – amennyiben szükséges – az alperesnek kell igazolnia, ezzel összefüggésben hivatkozott a Pp. 184. § szerinti állítási és a Pp. 265. § szerinti bizonyítási szükséghelyzetre.

[25] Az alperes korábbi nyilatkozatainak fenntartása mellett kifejtette, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint az intézetben történő elhelyezés az életközösség megszakításának bizonyítására nem alkalmas. A Ptk. 6:516. § szerint az élettársak önálló vagyonszerzőnek minősülnek; a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján egyértelmű, hogy közös gazdasági érdekközösséget folytattak, egymás vagyoni viszonyaira ráláttak, a gazdasági döntéseiket közösen hozták meg, amit különösen a virágüzlettel kapcsolatos tevékenységet érintő bizonyítás is alátámaszt. A térítési díj befizetésével kapcsolatban a felperes a saját jogellenes magatartására nem hivatkozhat.

[26] Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a Ptk. 7:46. §-a az élettárs javára tett végrendelet hatálytalanságának konjunktív feltételeit határozza meg; bármely feltétel hiánya esetén a végrendelet hatálytalansága nem állapítható meg. Az ítéltábla pedig az ismertetettek szerint kiegészített bizonyítás alapján nem találta bizonyítottnak, hogy az örökhagyó halálakor már nem állt fenn az élettársi kapcsolat.

[27] A peres felek egyike sem vitatta, hogy az örökhagyó és az alperes között a 2016. évben élettársi kapcsolat jött létre, amelyre a Ptk. 50. § (1) bekezdése alapján a Ptk. rendelkezései irányadóak. A Ptk. 6:514. § (1) bekezdése szerint élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés nélkül közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben (a továbbiakban: életközösség) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri kapcsolatban. A törvény az élettársi kapcsolatot tényhelyzetnek tekinti.

[28] Az élettársi kapcsolat fennállása szempontjából lényeges fenti elemeket a bírói gyakorlat együttesen vizsgálja és összességében értékeli; önmagában egy-egy elem hiánya vagy speciális jellege nem feltétlenül eredményezi, hogy a felek között ne legyen megállapítható az élettársi viszony fennállása.

[29] A felperes sem vitatta, hogy az életközösség kezdetétől az alperes és az örökhagyó az utóbbi tulajdonában álló lakásban együtt, közös háztartásban éltek, azonban állította, hogy ez az örökhagyó intézeti elhelyezésével megszűnt. Az élettársi jogviszony megállapításának azonban nem elengedhetetlen feltétele a közös lakásban való együttélés ténye; nem zárja ki az élettársi közösség megállapítását, ha a felek együttélését követően valamely fél speciális körülményei, így egészségének megromlása intézeti elhelyezését teszi szükségessé. Ez esetben ugyan a felek kapcsolata sajátosan alakul, ez azonban nem zárja ki ennek a tartós, érzelmi és gazdasági közösségi kapcsolatnak élettársi jellegűvé minősítését (BH2001. 569). Az örökhagyó 2021. márciusában agyi katasztrófát szenvedett, 2021. március 23. és 2021. április 1. között a bal törzsdúcok területét érintő kiterjedt parafenchyma-vérzés miatt kórházi kezelésben részesült.

[30] A felperes keresetlevelében maga is elismerte, hogy a gondozóházi elhelyezést az örökhagyó háziorvosa javasolta, akkor akként nyilatkozott, hogy azt az örökhagyó elfogadta (keresetlevél 2. oldal), igaz annak okaként az alperessel megromlott kapcsolatára utalt. Később azonban már állította, hogy az örökhagyót az alperes helyezte el a gondozóházban, amit az örökhagyó sosem fogadott el (7. sorszám alatti előkészítő irat). Az alperes következetes előadása szerint az örökhagyót a háziorvos javaslatára, egészségügyi állapota miatt helyezték el a gondozóházban. Habár a felperes érvelése szerint az alperes – esetleg segítséggel, igénybe véve az örökhagyó forrásait – az otthonában is el tudta volna látni az örökhagyót és a felek közötti érzelmi kapcsolat megszűnésének bizonyítékát látta abban,

hogy az alperes azt nem vállalta, ez nem bizonyított. Egyrészt az ítéltábla értékelte, hogy az alperes maga is közel 80 éves volt ekkor. Az alperes előadása szerint nem is talált olyan segítőt, aki minden szükséges tevékenység ellátását vállalta; az örökhagyó pedig maga tiltakozott az ellen, hogy bizonyos tevékenységeket (pelenkázás) ő végezzen (86. sorszám alatti jegyzőkönyv 5. oldal). Az örökhagyó 2021 áprilisában fennállt egészségügyi állapota ugyan pontosan nem ismert, de a felperes maga is azt adta elő, hogy az örökhagyó teljesen nem épült fel, lényegében ápolásra és gondozásra szorult (keresetlevél 2. oldal); 'tanú'2 tanúvallomása szerint az intézeti elhelyezésekor nagyon gyenge volt, ágyban feküdt, mozogni sem nagyon tudott, felülni is csak segítséggel volt képes (21. sorszám alatti jegyzőkönyv 6. oldal). A 2021. június 14. napján kelt ambuláns lap szerint az örökhagyó ágyban feküdt, nem tudott felülni; ugyanezt rögzítette az örökhagyó gondnokság alá helyezése iránti eljárásában 2021. július 5. napján készített jegyzőkönyv is. Az örökhagyó továbbá gondozóházi elhelyezése során két alkalommal is kórházba került kiszáradás miatt, amelynek okaként itatási, táplálási nehezítettséget jelöltek meg. Mindez alátámasztja az alperes azon előadását, miszerint az örökhagyó ápolásra, gondozásra szorult; figyelemmel az alperes magas életkorára, kérdéses, hogy annak teljesítésére az alperes képes lett volna. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy az alperes a gyámhivatal előtti eljárásban tett és jelen perben is megismételt előadása szerint állapotának javulása esetén szándékában állt az örökhagyót hazavinni.

[31] Figyelembe vette az ítéltábla, hogy az örökhagyó stroke-ját megelőzően is a felek az örökhagyó tulajdonát képező ingatlanban éltek együtt, az alperes az örökhagyó intézeti elhelyezését követően is annak kizárólagos tulajdonában álló ingatlanban lakott. Azt pedig csupán állította, de nem bizonyította a felperes, hogy az örökhagyó szándéka volt az alperes lakáshasználatának megszüntetése. Erről a felperes közeli hozzátartozóin (házastársa, testvére) túl csak 'tanú'1 nyilatkozott, aki egyrészt a felperest jelen perben is képviselő ügyvédi irodában alkalmazott ügyvéd, másrészt kizárólag a felperes elmondásából származó információval rendelkezik. A tanú ugyanakkor elmondta: akként tájékoztatta a felperest, hogy az eljáráshoz az örökhagyó meghatalmazása szükséges; a felperes és testvére ugyanakkor a meghatalmazás elkészítése helyett az örökhagyó gondnokság alá helyezése iránti eljárást indítottak, a felperesi érvelés szerint részben azért, hogy ez ügyben eljárhasanak. A felperes ugyanakkor nem adott a perben magyarázatot arra, hogy ezt mi indokolta abban az esetben, ha az örökhagyó belátási képessége birtokában volt (amelyet következetesen állított a perben) és határozott kívánsága volt az alperes „kiköltöztetése” az ingatlanból. Az örökhagyó ténylegesen az alperes kiköltöztetését célzó eljárást nem indított; a csatolt iratban elfekvő, a gondnokság alá helyezés iránti eljárásban 2021. július 5-én felvett jegyzőkönyvben pedig kifejezetten úgy nyilatkozott az alperesről, hogy „lakhat nálam, nincs lakása”. Mindezek mérlegelésével az ítéltábla azt állapította meg, hogy az örökhagyó egészségi állapotából következő intézeti elhelyezése az élettársi kapcsolat fennállása szempontjából önmagában nem bírt jelentőséggel.

[32] Az ítéltábla vizsgálta az alperes és az örökhagyó közötti érzelmi kapcsolat megszűnését is. Az érzelmi közösség „fogalmilag nehezen meghatározható, szubjektív kategória, ezért nehezen is bizonyítható. Az egymásról való kölcsönös gondoskodás, a rendszerint szexuális kapcsolatban is megnyilvánuló érzelmi élet és az összetartozásukról a kívüllág számára megnyilvánuló kép a meghatározó.” [In.: Dr. Hegedűs Andrea: Az élettárs fogalma és a kifejezés tartalmi vonatkozásai (Családi Jog, 2006/4., 10-15. o.)]. Az érzelmi közösség abból a körülményből állapítható meg, hogy a felek más személyek előtt hogyan viszonyulnak egymáshoz, vagyis közösen jelennek-e meg külső, harmadik személyek előtt vagy sem, felvállalják-e kapcsolatukat mások előtt. A bírói gyakorlat ugyanakkor a felek laza és ellentmondásos, indulatokkal terhes kapcsolatát is elfogadja érzelmi közösségként, ha nem folytatnak külön gazdálkodást és harmadik személyekkel szembeni kapcsolatukban összehangoltan léptek fel, főként ha korábban házastársakként éltek együtt, de azt a bíróság

időközben felbontotta (BH1994. 33). Habár az alperes és az örökhagyó nem voltak házastársak, azonban a felperes maga is azt adta elő, hogy közöttük 1996-tól az élettársi kapcsolat fennállt, amellyel egyidejűleg elismerte a közöttük fennállt gazdasági és érzelmi közösséget is. A felek közötti élettársi kapcsolatot rögzíti a támadott végrendelet is, azaz a felek a kívülállók, így az örökhagyó rokonsága felé is felvállalták és kimutatták összetartozásukat. Az örökhagyó megbetegedését követően az érzelmi közösség fennállását ebből kiindulva, az örökhagyó megbetegedéséből adódó speciális körülmények értékelésével kellett vizsgálni.

[33] Az ítéltábla ezért a felperesi érveléssel ellentétben a már kifejtettek szerint nem tulajdonított jelentőséget az örökhagyó intézeti elhelyezésének; de a felek közötti érzelmi kapcsolat fennállásának bizonyítékát látta abban, hogy az alperes igyekezett megfelelő ellátást biztosítani az örökhagyó számára, más intézetben való elhelyezésére is kísérletet tett. Habár a felperes állította, hogy az örökhagyó elhelyezése nem felelt meg az igényeinek, ez szintén bizonyítatlan maradt; ugyanakkor az alperes az örökhagyó kórházi kezelését követően gondoskodott arról, hogy az örökhagyót másik intézménybe szállítsák, ahonnan épp a felperes és családja szállította vissza az általa a perben előadottak szerint megfelelő ellátást nem biztosító intézménybe. Az alperes arra is életszerű magyarázatot adott, hogy miért csak késve hívott mentőt az örökhagyóhoz (a 6. sorszám alatti jegyzőkönyv 4. oldalán rögzített előadása szerint azt az örökhagyó „nem engedte”) – de ez nem is alkalmas az érzelmi közösség, felek közötti összetartozás érzése megszűnésének igazolására.

[34] Az ítéltábla szintén nem tulajdonított jelentőséget annak, ha az örökhagyó 2020. augusztusában nem vett részt az alperes unokájának esküvőjén, tekintettel arra, hogy maga a felperes sem állította, hogy az alperes és az örökhagyó közötti élettársi kapcsolat már az örökhagyó megbetegedését megelőzően megszakadt volna. Nem volt ezért jelentősége annak sem, ha a felek között voltak viták. Maga a felperes is az életközösség átmeneti megszakadását állította (de nem bizonyította), amelyből ugyanakkor az is következik, hogy azt helyreállították.

[35] A felperes hivatkozott arra is, hogy az alperes az örökhagyó halálát megelőzően másik élettársi kapcsolatot létesített, de ezt az alperes vitatása ellenére nem bizonyította. A perben csatolt fényképfelvételeken ugyan az alperes és egy hölgy láthatóak, azonban a képek egyrészt nem alkalmasak a szereplők közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben való együtt-élésének igazolására; másrészt azok keletkezési ideje sem ismert, márpedig az az örökhagyó halálát követően esetlegesen létesített – akár élettársi – kapcsolatnak nincs jelentősége. A Pp. 268. § (2) bekezdése szerint bizonyítéknak nem minősülő felperesi nyilatkozat szerint ugyan még az örökhagyó életében idegen női ruhákat látott a felek utolsó közös lakóhelyén (6. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal); állítását csupán az érdektelennek nem minősülő házastársa erősítette meg azzal, hogy az örökhagyó temetéséhez szükséges ruháiért érkezve idegen női ruhákat látott.

[36] 'tanú'3 tanúként azt adta elő, hogy tudomása szerint az örökhagyó azért esett le a lépcsőről (ilyen balesetről nincs perbeli adat), mert egy hölgy telefonált az örökhagyónak, aki maga is az alperes élettársának mondta magát és innen megtudta, hogy az alperesnek külső kapcsolata van. Amellett, hogy önmagában ez a közvetett információ még az alperes külső kapcsolatának bizonyítására sem alkalmas, az ítéltábla rámutat, hogy a bírói gyakorlat szerint még a harmadik személlyel bizonyítottan fennálló szexuális kapcsolat, szerelmi viszony sem zárja ki feltétlenül az érzelmi közösség, így az élettársi kapcsolat megállapítását (Szegedi Ítéltábla Pf.21.131/2017/5.).

[37] Az alperes és az örökhagyó közötti érzelmi közösség, összetartozás fennállásával összefüggésben szükséges rögzíteni, hogy az érzelmi kapcsolat bizonyítása során – mivel a felek ritkán számolnak be kívülállóknak a viszony jellegéről – jelentős

szerepe van a kapcsolat jellegére utaló külső, objektív jegyeknek. Az ítéltábla figyelembe vette, hogy az alperes járt el az örökhagyó intézeti elhelyezése során, amennyiben azt nem megfelelően ítélte, úgy annak megváltoztatása iránt is intézkedett. Az alperes élettársként vett részt az örökhagyó gondnokság alá helyezése iránti eljárásában is. Az örökhagyót továbbá az intézetbe kerülését követően és a kórházi kezelés alatt is rendszeresen – akár naponta ('tanú'2: felfüggesztett per 20. sorszám alatti jegyzőkönyv 3. oldal) látogatta. Tényként volt megállapítható, hogy az örökhagyó elhelyezését biztosító intézet később látogatásait korlátozta; a felperesi hivatkozással szemben az alperes a gyámhivatal előtt folyamatban lévő eljárásban kifejezetten jelezte, sérelmezte a kitiltását. A korlátozás okairól rendelkezésre álló bizonyítékok ellentmondásosak: a felfüggesztett perben elfekvő gyámhivatali iratok szerint (de erre utalt 'tanú'4, 'tanú'5, 'tanú'2 és 'tanú'6 tanú is) feltételezték, hogy látogatásai alkalmával az alperes alkoholt/gyógyszert adott az örökhagyónak [nem állították, hogy erre bizonyíték állt volna rendelkezésre, arra csak az örökhagyó látogatásokat követő magatartásából (ingerlékeny vagy aluszékony) következtek]; másrészt hivatkoztak arra, hogy a látogatásokat követően az örökhagyó izgatottá vált ('tanú'2 tanúk), illetve arra is, hogy az örökhagyó nem akarta az alperes látogatásait ('tanú'4, 'tanú'2, 'tanú'7 tanúk). Utóbbival ugyanakkor ellentétben áll, hogy az alperes a „kitiltását” követően is látogatta az örökhagyót, habár csak rövid időre engedték be ('tanú'2 vallomása: 21. sorszám alatti jegyzőkönyv 5. oldal); az örökhagyó pedig a 2021. július 5. napján tartott gyámhivatali meghallgatás során is azt adta elő, hogy az élettársa minden nap ment látogatni, jó vele a kapcsolata.

[38] Kétségtelenül a gondozóház meghallgatott alkalmazottai a felfüggesztett és jelen perben is arról adtak számot, hogy az örökhagyó haragudott az alperesre, nem akarta, hogy örököljön utána, féltette tőle a vagyonát, nem bízott benne. A tanúvallomások alátámasztották, hogy az örökhagyó legalább egy alkalommal azt kérte, hogy az alperes vigye be az intézetbe az ékszereit; azonban az is megállapítható, hogy azokat az örökhagyó ezt követően is az alperes által lakott ingatlanban hagyta, azokat nem vonta ki az alperes őrízetéből. Ugyan a felperes előadása szerint ennek csupán az volt az oka, hogy az intézet nem vállalta azok őrzését; de egyrészt ezen előadását sem támasztotta alá, másrészt ez nem ad magyarázatot arra, hogy amennyiben nem bízott az alperesben, azokat miért nem adta át más személynek, így akár az őt rendszeresen látogató felperesnek vagy családjának. Az örökhagyó és az alperes közötti érzelmi közösség megszakadását állították a felperes közeli hozzátartozói, azonban a felesége, testvére, annak gyermeke érdektelen tanúnak nem minősülnek. Az örökhagyó elhelyezését biztosító intézet dolgozói: 'tanú'4, 'tanú'2, 'tanú'3 is arra hivatkoztak, hogy az örökhagyó nem akarta látni az alperest, mert megtudta, hogy külső kapcsolata van; ugyanakkor a gyámhivatali meghallgatása során az örökhagyó akként nyilatkozott, hogy jól megvannak az alperessel; 2021. június 14. napján a ... Egyetem Klinikai Központ Pszichiátriai Ambulanciáján felvett ambuláns lap szerint szintén azt nyilatkozta, hogy az élettársával él, jól megvannak, mindjárt mennek haza. Másrészt éppen 'tanú'3 vallomása szerint az örökhagyó már az intézeti elhelyezését megelőzően tudomást szerzett az állítólagos külső kapcsolatról, mégis csak később, június folyamán jelezte, hogy nem kívánja az alperes látogatását ('tanú'4 vallomása a 21. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldalán). A felperes és családja pedig 2021. május közepétől kezdte rendszeresen látogatni az örökhagyót (felperes személyes előadása 6. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal), ezt megelőzően ritkábban találkoztak, telefonon tartották a kapcsolatot; a felperes és családja számára továbbá 2021. júniusában vált ismertté, hogy az örökhagyónak az alperes lehet az örököse [a felperes nyilatkozata szerint 2021. júniusában keresték fel az alperest, ahol azt mondta, hogy „ott minden az övé” – 6. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal]; az örökhagyó rokonai és az alperes élettársa „nem jöttek ki jól” a felfüggesztett perben meghallgatott 'tanú'7 vallomása szerint (36. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal). Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy amennyiben az örökhagyó határozottan ellenezte az alperes látogatását, akit az ő kérésének megfelelően „tiltottak ki” az

intézményből, akkor nem volt az indoka annak, hogy később, rövid időre és felügyelet mellett, de mégis látogathatta az örökhagyót. Az ítéltábla azt is értékelte, hogy habár a már idézett tanúvallomások szerint az örökhagyó rendszeresen panaszkodott az alperesre, és többször is kifejtette, hogy megromlott a kapcsolatuk; a vele jó barátnői viszonyban lévő, őt többször - 2021. májusban és júliusban - meglátogató 'tanú'6-nak erről nem beszélt (felfüggesztett per 33. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal). A gyámhivatali eljárás során, illetve egyéb, a demenciavizsgálathoz kapcsolódóan is az alperest mindvégig élettársaként jelölte meg és azt nyilatkozta, hogy „jól megvan” vele, tőle nem fél. Az elsőfokú bírósággal szemben az ítéltábla nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy az örökhagyó belátási képességére tekintettel beláthatta-e az élettársi kapcsolatra vonatkozó döntésének következményeit, hanem annak, hogy az örökhagyó eltérő nyilatkozatai és a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg kétségtelenül, miszerint az örökhagyó elhalálozását megelőzően az érzelmi közösséget egyértelműen és véglegesen megszakította volna az alperessel.

[39] A felperesi állásponttal ellentétben a felek közötti érzelmi közösségre semmilyen következtetés nem vonható le abból, ha az örökhagyó aranyékszereit vagy készpénzét a hagyatéki leltár nem tüntette fel; még akkor sem, ha az az alperes nyilatkozatán alapul.

[40] Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az élettársak közötti gazdasági közösség megállapításához nem szükséges, hogy a felek gazdasági tevékenységet igénylő közös céljuk elérése érdekében együttműködjenek, anyagi eszközeiket közös cél elérésének szolgálatába állítsák. A Kúria BH2025. 87 szám alatt közzétett döntésében is kifejtettek szerint az élettársi kapcsolat fogalmi elemét képező „gazdasági közösség már nem értelmezhető a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 578/G. § (1) bekezdése szerinti joghatás (a szerzésben való közreműködés arányában történő tulajdonszerzés) figyelembevételével kialakult értelmezésnek megfelelően. A Ptk. szerinti élettársi jogviszony fogalmi elemeit a Ptk. 6:516. §-ában rögzített törvényes vagyoni jogi rendszerrel összhangban kell értelmezni, amely szerint az élettársak önálló vagyonszerzők. A gazdasági közösség létrejöttéhez ezért nem követelhető meg olyan szigorú gazdasági együttműködés, mint az 1959. évi Ptk. szerinti jogviszony esetében. Az élettársi kapcsolat a Ptk. Hatodik Könyvének Harmadik részében szabályozott szerződéses jogviszony, melyre a kötelek és a szerződési jog szabályai közvetlenül alkalmazandók. A feleket ezért ebben a jogviszonyban is terheli a Ptk. 6:62. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatási és együttműködési kötelezettség. Ezt a kötelezettséget az élettársi jogviszony vagyoni joghatásaival összhangban értelmezve, a gazdasági közösség létrejöttéhez és fennállásához szükséges és elegendő, ha az önálló vagyonszerző felek az önálló gazdálkodásukat egymásra tekintettel, egymást segítve, közös célok elérése érdekében alakítják.” A felperes maga sem vitatta az alperes és az örökhagyó között 2016-tól az élettársi kapcsolat, ekként a gazdasági közösség fennállását; az alperes felperes által nem vitatott előadása szerint az örökhagyóval közösen végeztek virágtermesztést, amelyben együtt dolgoztak. A felperes az ítéltábla anyagi pervezetésére tekintettel sem terjesztett elő bizonyítási indítvány a gazdasági közösség megszűnésére, csupán arra hivatkozott, hogy a feleknek nem voltak közös gazdasági céljaik és közös vagyonuk sem keletkezett; továbbá az alperes az örökhagyó ellátását és gondozását az örökhagyó különvagyoni pénzeszközeiből biztosította. Figyelemmel azonban arra, hogy az élettársi kapcsolat önmagában nem keletkeztet közös tulajdont, ennek elmaradása a gazdasági közösség fennállása szempontjából nem releváns. A közös gazdasági célok érdekében való együttműködést is annak tükrében szükséges vizsgálni, hogy az örökhagyó egészségi állapotára tekintettel intézetben lett elhelyezve. Értékelni szükséges, hogy a felperesi előadásból is következően az ideiglenes gondnok kirendeléséig az alperes rendelkezett az örökhagyó nyugellátása felett, továbbá az ingatlana értékesítéséből származó összeg is az ő rendelkezése alatt volt, ezekből teljesítette az örökhagyó elhelyezésének, gondozásának

költségeit. Az is megállapítható, hogy az ingatlan értékesítéséről az örökhagyó még a stroke-ot megelőzően állapotodott meg a vevővel ['vevő neve' vevő előadása szerint arról az örökhagyóval tárgyalt a szerződés 2021. április 23-i aláírását megelőzően egy-két hónappal (30. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal)]. A szerződés aláírását megelőzően azonban az örökhagyó kórházba került, ezért a jogügyletnél meghatalmazottjaként az alperes járt el, a meghatalmazását az örökhagyó ügyvéd előtt aláírta, az ügyvéd vallomása szerint az az örökhagyó akaratának megfelelt (30. sorszámú jegyzőkönyv).

[41] A felperes tényelőadásának és bizonyítási indítványainak hiányában mind a felek közötti, az örökhagyó intézetbe kerülését megelőző gazdasági együttműködés, mind annak esetleges változása feltáratlan maradt. A felperes Pf. 5. sorszám alatti beadványában hivatkozott arra is, hogy a Pp. 184. § (1) bekezdése szerinti állítási szükséghelyzetben van, amelyre tekintettel az alperesnek kell igazolnia a gazdasági közösség fennállását. A felperes azonban nem valószínűsítette, hogy a gazdasági közösségre vonatkozó határozott tények állításához szükséges információval kizárólag az alperes rendelkezik [Pp. 184. § (1) bekezdés a) pont] és nem igazolta, de még csak nem is állította, hogy az információ megszerzése és megtartása érdekében szükséges intézkedéseket megtette [Pp. 184. § (1) bekezdés b) pont]. Az állítási szükséghelyzet a fél önhibáján kívüli információhiányának megoldására szolgáló jogintézmény, az nem használható az ellenérdekű féltől való információszerzésre vagy a tényállítás terhének átfordítására. Mindezekre tekintettel az állítási szükséghelyzet nem volt megállapítható. Hasonlóképpen nem álltak fenn a szintén hivatkozott Pp. 265. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzet megállapításának feltételei: egyrészt a felperes részletes, így bizonyítható tényállításokat nem is tett; másrészt nem valószínűsítette, hogy a bizonyítási indítványához nélkülözhetetlen adatokkal kizárólag az alperes rendelkezik, és nem igazolta, hogy az ezek megszerzéséhez szükséges intézkedéseket megtette, a tényállítás bizonyítása számára nem lehetséges, de az alperestől elvárható az állított tények fenn nem állásának a bizonyítása, vagy a bizonyítás sikerességét az alperes neki felróhatóan hiúsította meg.

A gazdasági közösség megszűnésére vonatkozó felperesi állítás ekként ezen szabályok alapján sem volt tényként elfogadható.

[42] A felperes hivatkozásával szemben nem igazolja a gazdasági közösség megszűnését az sem, ha a 2021. augusztusi gondozási díjat vagy az eltemettetés költségeit nem az alperes fizette meg; amelyet részben az ideiglenes gondnokrendelés, részben a felperes családja és az alperes közötti megromlott viszony is megfelelően magyaráz.

[43] A rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 279. §-a szerinti mérlegelésével az ítéltábla a kifejtettek szerint nem találta bizonyítottnak, hogy az örökhagyó és az alperes közötti életjátsrsi kapcsolat az örökhagyó halálakor már nem állt fenn. Mivel ekként a Ptk. 7:46. §-ában írt konjunktív feltételek egyike hiányzik, a végrendelet hatálytalansága nem állapítható meg, ekként szükségtelen a további feltételek, így annak vizsgálata is, hogy az örökhagyó a halálakor még kívánta-e végrendeleti juttatásban részesíteni az örökhagyót. Az ítéltábla ezért, habár eltérő jogi indokolás mellett, de a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[44] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint köteles lenne megtéríteni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségeit. Az alperes fellebbezési ellenkérelme szerint ügyvédi munkadíjat kívánt felszámítani, azonban a felszámítás alapjaként részben a már nem hatályos, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletre (a továbbiakban: Ükr.) hivatkozott, másrészt annak összegét a „32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet (5) bekezdés pontja szerinti munkadíjban” jelölte meg. Ugyan csak az Ükr. 3. §-ának van (5) bekezdése; azonban az a (2)-(4) bekezdésben meghatározott összeg 50%-áról rendelkezik; az alperes ugyanakkor nem jelölte meg, hogy a (2)-(4) bekezdések közül melyik alapján kívánja a munkadíjat

felszámítani; nyilatkozata így nem felel meg a Pp. 81. § (2) bekezdésnek, ezért az ítéltábla mellőzte a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

[45] A felperes részére engedélyezett személyes költségmentesség folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint a meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. június 11.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró